

DR KENÉZ - KURLÄNDER EDE
SZEMLÉJE

SZOMBAT

Seregszemle a Templomokban

Egy jegyespár küzdelme Pest és Buda között. — Fortunatus Imre levele Hatvany Lajoshoz. — A diszgój. — Uj rabbi a Rombach-ban. — Hatvany Bertalan dr.: Lo Bagola. A Chevra-választások. — Mi ujság Esztergomban? — Zarathustra a színházi szerkesztőkről. — Szines riportok. — Olvasom... Nem olvasom... — Hirek

IX. évfolyam 23. sz.

1936. október 1

A címlap Berény Róbert rajsa.

A
Pesti Chevra Kadisa
Választási Bizottságától

Budapest, VII, Erzsébet-körut 26, I. 6.
Hivatalos óra 8-2-ig

Hirdetmény

Ezennel közhirrre tesszük, hogy a PESTI CHEVRA KADISA alapszabályai 45. §-a rendelkezéséhez képest a folyó évben

képviselőtestületi választások

tartatnak. Ennek folytán az alapszabályok 77. §-ának rendelkezése alapján van szerencsénk tudomására hozni, hogy a **Chevra Kadisa választóképes tagjainak** betűrendes névjegyzéke a **Chevra Kadisa titkári hivatalában (VII. Erzsébet-körut 26. I. em.)** betekinthező.

A névjegyzékre vonatkozó esetleges felszólamlások a választási bizottság előtt

f. é. október hó 11-ig

bezárólag eszközlendők.

A választások határideje külön fog közzététetni.

Kelt Budapesten a PESTI CHEVRA KADISA Választási Bizottságának 1936. szeptember 27-én tartott üléséből.

A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

SZOMBAT

Dr. KENÉZ-KURLÄNDER EDE
SZEMLÉJE

Jártam a templomokat

A felekezeti krónikásnak kötelessége megfigyelni a templomokat, ez tanulságos is. Az arcokról leolvasható, hogy milyen volt az elmúlt év Uneszáne taukev-jének zárszámadása, kik hiányoznak, hányan hagytak el bennünket, így például a Rombach-ban szomorúan állapítottuk meg, hogy hiányzik derek barátunk, *Kunstädter Adolf*. Az összes tünetek figyelembevételével következtethetünk egyrészt az elmúlt év gazdasági viszonyaira, másrészt, hogy milyen a hitélet és eredményes volt-e a hitoktatás?

Érdekes s különös, hogy mennyire más mindegyik körzet, például a Páva utcai és a Csáky utcai templom. A IX. körzet újabb alakulat, mégis patinásabb. Ott *dr. Farkas József* rabbi egy emberöltő óta vezeti a nyáját. Generációkat nevelt, apai szeretettel kezeli minden egyes hívét és ezek gyermeki érzelmekkel ragaszkodnak hozzá. A körzet világi feje *dr. Zahler Emil*, aki évtizedek óta a motorikus erő szerepét játsza a körzet hitéletében. Előbb *Vas*, most *Epstein* a körzetelnök, de az igazi elnök mindig *dr. Zahler Emil* marad. Az idén az elüljárók sorában már ott látjuk *Dános Géza* alelnököt is. A hívek nagyon meg vannak megalégedve

Tennenbaum Dávid főkántorral s azzal kérkednek, hogy az ő koruk a legjobb egész Pesten.

Az V. kerületi körzet strukturája egészen más. Egyházi vezetője: *Tudós Professzor Hoffer*, a világi vezetés élén *Komjáth Ernő* és *dr. Spitzer József* állanak. Az irányzat teljesen konzervatív, neolog talisztalig alig lehet látni, az elüljárók mind fehér halotti köntösben, kivétel nélkül, köztük *dr. Farkas Samu*, a Mentők igazgatója is. *Fenákel Lajos* főkántor minden dicséretet megérdemel. A duchenolás a maga nemében messze földön páratlan. Külön iskola gyakorolja a fiatalokat, akik szintén résztvesznek a szertartásban, az élén *Komjáth Ernő* elnökkel, aki maga is kohanita.

Erevkor este betértem a *Bethlentéri* templomba, melynek szintén külön, sajátos jellege van. A rabbi: *dr. Schwarz Benjámín*, kinek kiváló szónoki készsége uralja a gyülekezetet és kontaktust létesít maga és a hívek közt, hogy az egész zsinagóga közös áhitatban forr össze. Vendéglátó gazdám: *Gárdos Zsigmond* három felnőtt fiával vonul be a templomba. Nagy öröm ez egy atyának és irigykedve nézik. Hiszen hány vallásos érzésű zsidó apa nem képes manapság egyetlen egy

fiát sem elcipelni magával a templomba.

Jesivákban nem tudják elképzelni és nem is hiszik el nekem, hogy a Dohányban milyen komolyan és áhitattal imádkoznak. Betegeskedők és öregedők sem tudnak lemondani arról, hogy részt vegyenek az ünnepi istentiszteleten. Ott láttuk Stern Samunét, ki hála Istennek aránylag elég jó színben van. Ott láttuk a sajtó atyamesterét, Vészi Józsefet, aki strammul kitartott napestig. — Licht mester remek sachriszja bármely orthodox templomot is kielégített volna.

A vatikáni sweizi gárda nem működik precízebben, mint a templomi előjárók. Nem is hiszem, hogy nem gyakorolnak és nem tartanak főpróbát. Az kétségtelen, hogy *Wiener Mór*, a kapitány betanítja az ujoncokat, pl. most *Vámos Henriket*.

Kolnidre-kor a Fiuárvaházi templomban voltam. Ez egy kis Dohány. Egy mikdos meot, itt a spiritus rektor *Fürszt György* igazgató. Az egyik sarokban ismerős arcot vettem észre taliszban, machzorral a kezében, amint áhitattal

figyelte *Schmelzer dr.* ájtatos beszédét. Nem tudtam megállapítani, kicsoda az illető, mindig elfordította a fejét. Előszedtem második okulárémat és kétségtelenné lett, hogy az illető 8 év előtt kitért, tetekkel tényező közéleti férfiú.

Az összes templomokban megfigyeltem, hogy a fiatalság ismeri a szöveget és halkán kíséri a kántor énekét. Amíg az új nemzedék ismeri a liturgiát és az ősi melódiákat, addig nincs ok szomorúan tekinteni előre. Lesznek a jövőben is, akik folytatják az évezredek tradíciókat.

MINDEN HÁZTARTÁSI KÉRDÉSBEN (külöskéges és diétás receptek) díjtalanul áll a háziasszonyok rendelkezésére utbagazítással a Meind Gyula rt. Háztartás-gazdasági Tanácsadója VII., Isván út 23/25.

Takarékoskodni annyi, mint a legszükségesebb dolgokra költeni. Van szükségesebb, mint osztálysorjegyet venni? Közismert dolog, hogy sokan lettek egyszerre gazdagok sorsjegy által és amellet állandó reménységet is nyujt. Ma már alig van ember az országban, akinek ne volna sorsjegye, mert mindenkinek saját jól felfogott érdeke, hogy önbizalmát, hitét, reménységet növelje.

Zarathustra és a színházi szerkesztők

Zarathustra hegyekben bolyongott. Egy zordon hasadékban rábukkan a Színházi Szerkesztőre, aki mindenáron hitvitába akart vele bocsátkozni. A keleti bölcs erre nem volt kapható, ellenben a következőket mondta:

— *Ti pedig, színházi szerkesztők, arra ügyeljétek, hogy a darabban van-é, vagy nincs-é cselekmény, figyeljétek a díszletfestők és a rendezők munkáját, kritizáljátok a színészek tehetségét és teljesítményét és ne hanyagoljátok el a színésznők kidomborodó bájainak további kidomborítását sem. De ne foglalkozzatok theologiai kérdésekkel! —*

Emigy szólott Zarathustra a Színházi

Szerkesztőkhöz.

Ezzel szemben Lengyel István, a „Csütörtök” szerkesztője a kormányzás művészetéről tart előadást. Sőt újabban kitanítja a zsidókat, hogy nagy ünnepek alkalmával is tartsák nyitva üzleteiket, akárcsak egy átlagos szombaton. Rabulisztikával még ezt a lehetetlen álláspontot is megtudnám indokolni, de Lengyel ur érvei olyan gyengék és tévesek, hogy nem érdemes velük vitába bocsátkozni.

Csupán egy megjegyzésre szoritkozom: Lengyel István nagyon jól tudja, hogy én is értek valamit a színházhoz, de beérem azzal, hogy a „Szombat”-ot szerkesztem és nem írok színházi kritikát. Tehát arra kérem Lengyel István urat, hogy szivlelje meg, mit mondott Zarathustra a színházi szerkesztőkről.

Fortunatus Imre levele Hatvany Lajoshoz

Drága Lajos! Bajtársi együttérzéssel és szerető megértéssel írom ezt a levelet. Örülök, hogy alkalmam van veled az örök szombat országából, aki az én szerencsétlen királyom nevét viseled, akit én igazi hűséggel szolgáltam, de a magyar urak viszálykodása következtében elpusztult, az ő királyságával együtt az ország is. Abból az alkalmából fordulok Hozzád, hogy híriül adták, hogy bevonult hozzánk egy Hatvany. Nem Szent Péter kapuján jött be, hanem Ábrahám Abinu, Ábrahám ősapánk kebelébe sietett. A menetrendet halála előtt pár órával változtatta meg. Visszatért ősei hitéhez. Eszembe jutott, hogy én is hasonlóképpen tettem. Ama asszony miatt kitértem, de a halálos ágyamon kimondtam a nagy Osamnu-t. A zsidóság magához fogadott, hisz a híres páduai Rabbi Méir megengedte, hogy fiaimat a Tóra elé úgy szólítsák, hogy ők „Senior Zalman fiai,” aki ugyan az egész életében a külvilág előtt keresztény volt, de amikor örök bírāja elé került, felébredt benne a multaknak ellenállhatatlan ereje. Különös is volt az én életem. *A ghettó nem tartott zsidónak, de a Werbőciek számára csak zsidó maradtam. Akárhogy is igyekeztem a zsidókból kipréselt adóval megtömni a kir. kincstárt. Később beláttam, hogy igazuk van, kezdtem érezni, hogy nem változtam semmit.* És mikor politikai ambicióm lehiggadt, foglalkozni kezdtem azzal, miképpen menekülhetek a számomra lehetetlen helyzetből, tusakodtam magamban, nehogy oly lelki gyötrelmeknek legyek kitéve, mint barátom Don Jaime De Tolosa, aki mint maranosz menekült spanyol

hazájából és csak nekem árulta el zsidó létét. Multak a napok és egyszerre úgy éreztem, hogy közeledik halálom órája, összehívtam a véneket és bejelentettem nekik, hogy visszatérek. Ép úgy, mint a te unokaöcséd Péter.

Gyakran találkozom Gyulai Pállal, aki azzal incselkedik velem, hogy az öreg Jókai Mór legjobb műve mégis csak az, amit 18 éves korában alkotott: „Zsidó fiu”, amit rólam írt. És arról is tesz gyakran említést, hogy nem kell röstelnem a dolgot, mert az ő legkedvesebbik fiatal barátja az a „zsidó fiu”, aki ott lakik, ahol én 400 évvel ezelőtt. Téged gondol vele, Lajos.

A Te ősöd az én kortársam, Aki-ba fejedelem, akit őszintén szólva nem nagyon kedveltem, de most egy kicsit irigylem, mert unokaöcséd az ő nagy művét Ázsia lelkéről neki ajánlotta, bevezette társaságunkba, az elhunyt dr. Kecskeméti Lipót nagyváradi főrabbit. Amikor ő megjelent közöttünk, eljött Ady Endre közénk, aki mindig elmondotta nekünk, hogy *Kecskeméti az ő lelkületére mily hatásos volt és azt is, hogy azt amivé lett, nagyrésztben Neked köszönhet.* Kecskeméti azután elmondotta nekem, hogy Te mivel foglalkozol, mily odaadó szeretettel bujod a könyvekct, milyen éles elméjű glosszákkal kíséred az irodalmi eseményeket, mily önzetlenséggel foglalkozol olyan dolgokkal, amelyek anyagi ellenértéket nem hoznak és erkölcsi jutalmat sem jelentenek számodra. Amikor ezt hallotta a Te ősöd, ragyogó, a Sechina fényét visszatükröztető arccal mondotta. *„Ime ez az én igazi utódom, igazi zsidó, aki „lismo” nem jutalomért,*

hanem magáért a tudományért buvárkodik, akinek éles elméje a Gemara pilpulja, nem csoda, hogy kortársai meg nem értik.”

Ezek után nagyon kérlek, kedves öcsém, hogy gondolj arra, hogy úgy jársz ott lent, mint én egykoron. Werbőciek most is hirdetik a „zsidóság nem felekezet, hanem faj” és — ne kövesd a példámat. Ne várj, ne habozz, hanem térj vissza életed delén. Ősöd Akiba fejedelem örvendeni fog, én köszöntelek, Ady, Gyulai Pál természetesen fogják ezt találni. Azt irtad egykor, hogy a kitérés frakk, amely nélkül nem lehet társaságba menni. A társaság már frakkban sem enged be, engem sem akartak a diszmagyaromban befogadni és ezért vártam, amíg a halotti ruhára, a kittlire kerül a sor. *Te vedd le a frakkot, és vedd fel helyébe — ne a kittlit, hanem a taliszt. Térj meg minél előbb és térj be hozzánk minél később,* ezt kívánja neked a sorsközösség érzésével Jom Kippur előtt egy nappal Gan-Édenben:

Fortunatus Imre.

Hatvany Bertalan: LA BAGOLA

Lo Bagola nevű szerecsen egyén állítólagos emlékiratai úgy nyolc-kilenc évvel ezelőtt igen nagy feltűnést keltettek az angol könyvpiacra. Én akkoriban olvastam eredetiben, a magyar fordítást nem láttam. Ez a Lo Bagola, ha jól emlékszem, azt állította, hogy ő egy zsidóhitű nyugatafrikai néger-törzs szülötte. Hát ez még nem volna egészen lehetetlen, hiszen kétségtelen, hogy egyes zsidó csoportok lehúzódtak az északafrikai partoktól a Szaharán keresztül, arab, mór, tureg, berber stb. karavánok kíséretében a messze Guineába, Szenegálba, meg a Niger vidékére. Ezek a Fulbe és Hausza államoknak, Kanao-nak, Bornu-nak meg Benin-nek meg a többi egykor igen hatalmas négerországnak voltak a civilizált polgárai: és hogyha

más is a szerecsen őskultúra, mint az európai, mégis csak vannak bizonyos kijegecsedett és immár eléggé ismert formái. Lo Bagola előadása viszont, gyermekkorának őserdőbeli tapasztalatairól, a legteljesebb ellentétben áll nemcsak avval, amit az itt-ott elszórt elnégeresedett zsidó csoportokról tudunk, hanem ellentétes mindazzal is, amit Nyugatafrika igazi arcának ismerünk. Frobeniusra hivatkozom a tudomány nevében, René Maranra, a szerecsenre, az irodaloméban, Lo Bagola ellenében. Későbbi kalandjai nem kevésbé valószínűtlenek. Különösen pedig nevetséges az az állítása, hogy a palesztinai zsidók lenézték volna a zsidóságból kiűzték, mert néger: Pont a zsidók, akiknek mindig szívében feküdt az abessziniai zsidóhitű falasha-négernek, meg a sötétbarna yemenitáknak a sorsa: Lo Bagola hazudozásai már csak nem is gyanusak, sőt az sem, hogy felvett neve oly feltűnően hasonlít a múlt század híres zulufőnökének, Lobengulának, nevére. Hát akkor miféle ember ez a Lo Bagola? Azt csak gyaníthatjuk: Amerikában él egy csomó négerzsidó, részint még a rabszolgatartó idők maradványaképpen, amikor is a rabszolgák uruk hitét követték: már pedig tudjuk, hogy volt, különösen az egykor spanyol területeken, jónéhány marranos ültetvényes s amikor ezek felszabadultak az inkvizíció kényszerű alól, rabszolgáik követték őket a zsidóságra. Az amerikai négernek egy másik része a minduntalan előforduló szekta-mozgalmaknak köszönheti zsidó voltát. Ha tehát kétségtelen, hogy Lo Bagola néger és kétségtelen, hogy angolul jól ír, csak két lehetőség marad: vagy amerikai szerecsen-zsidó, vagy nem-zsidó. Mivel pedig Michael Arlen szellemes mondása: „senki sem állítja önmagáról, hogy örmény, ha csakugyan nem az”, a zsidókra is áll — ennél fogva úgy hisszük, hogy Lo Bagola ur szülőhelyét a newyorki 125. és 135-ik utcák között a kies Harlem-negyedben nagyobb sikerrel kereshetnők, mint az afrikai őserdőben.

(A Toll)

A „DISZ-GÓJ”

A „disz-gój” figura már az irodalomban is polgárjogot nyert. Hölgyek és urak című darabban is szerepel egy „kegyelmes ur”, aki nem hiányozhatik egy jól felszerelt zsidó ház asztalánál. Ötven-hatvan évvel ezelőtt, az akkori antiszemita még a walesi hercegre is ráfogták, hogy disz-gójként szerepelt. A leghiresebb walesi herceg, a későbbi VII. Edward nagy barátságban élt gereuthi báró Hirsch Móriccával, kinek valamelyik kastélyában némelykor hetekig tartózkodott. Az akkori antiszemita ezt azzal magyarázták, hogy a mama, a nagy Victória királynő rövidre fogja a ficánkoló trónörökös gyepőlőszárát és báró Hirsch financirozza a költséges mulatozásokat. Nem valószínű azonban VII. Edward filozemitizmusának ez az utszéli magyarázata, mert hiszen mikor elfoglalta a brit királyi és az indiai császári trónokat és mikor ezáltal a világ egyik leggazdagabb embere lett, a legbensőbb barátságot tartotta fenn a zsidó Sir Ernest Cassellel.

VIII. Edward úgy látszik nagyatyja nyomdokain jár. Hogy most Bécsben volt, a zsidó héthársi Neumann professzorral kezeltette magát, sőt társadalmilag is érintkezett vele. A zsidó Rotschild Jenő báró birtokán golfozott és az ugyancsak zsidó Mendel bárónét látta vendégül páholyában. De azért nem hinném, hogy a legnagyobb antiszemita is „disz-gój”-nak merné minősíteni a legnagyobb világbirodalom hatalmas urát!

LIBER ENDRE

Meghalt egy jó ember, egy meleg szív megszünt dobogni, egy dolgos kézből kihullott a toll, — Liber Endre nincs többé! Az ő váratlan és korai halála külön családi gyásza a Szombat-nak, melyet olvasott és amelybe még vezércikket is írt. Liber Endrét sirjába százezrek őszinte gyásza kísérte el és százezrek őrzik meg áldott emlékét.

A PESTI CHEVRA KADISA választó-bizottsági ülése

Folyó hó 27-én tartotta a Chevra Kadisa választó bizottsága alakuló ülését Kramer Miksa elnök elnöklété alatt, melyen a választó bizottság csaknem összes tagjai megjelentek. Elnök megnyitó beszédében kérte a bizottság tagjait, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel örökjének azon, hogy a választások alkalmával a Chevra Kadisa alapszabályai szigorúan betartassanak. Kérte a bizottságot, hogy tartsák szem előtt mindig a Chevra érdekeit és a Chevra méltóságát. Indítványára a választó bizottság elnökévé megválasztott: Wertheimer Adolf; elnökhelyettesévé: Ledermann Mór; alelnökévé: Gaidushek Marcell; a bizottság jegyzőjévé: Dr. Politzer Gusztáv. Wertheimer Adolf elnöki székhelyében kijelentette, hogy miként a múltban, úgy ez alkalommal is igyekezni fognak a választásokat, elnök által kifejezésre juttatott intencióknak megfelelően és az alapszabályok szigorú betartása mellett a Chevra Kadisa érdekeinek és méltóságának szemelőtt tartásával lefolytatni. Ezután a választó bizottság a választásra jogosultak névjegyzékét egybeállította és megállapította, hogy a választói névjegyzék elleni netáni észrevételek f. é. október hó 11-ig bezárólag a választási bizottságnál bejelentendők. A napirend további tárgya a választási teendők további megbeszélése volt, melynél felszólltak: Ledermann Mór elnökhelyettes, Gaidushek Marcell alelnök, dr. Politzer Gusztáv bizottsági jegyző, Stern Sándor, Elek Arthur választó bizottsági tagok.

DIZENGOFF MEGHALT

Dizengoff Meir, Tel-Aviv polgármestere szeptember 23-án, életének 76-ik évében, meghalt. Egész életét és vagyonát a Palesztina-eszmének szentelte és Tel-Aviv-ot, melyet harminc évvel ezelőtt alapított, egy emberöltő alatt világvárossá fejlesztette. Dizengoff nagy úrt hagyott maga után, a cionizmus egy tettekkel tényező rajongója dült ki a sor éléről. Emlékét örökké örzi alkotásainak nagyszerűsége!

A XIV. kerület Bosnyák-téri Templom Körzet ünnepélyes alakuló gyűlése

A Bosnyák-téri Templom Körzet hivatalos megalakulása és Mezőfi Vilmos elnöki beiktatása alkalmából nyitotta meg a hitközség kiküldöttje, sióagárdi Zöld Márton az ünnepélyes ülést. Köszöntötte az új elnököt, a választmányt és a különböző körzetek és egyesületek kiküldöttjeit. Méltatta Mezőfi Vilmosnak különleges érdemeit. Mezőfi körzeti elnök mghatottan köszönte meg a megtisztelő megbízást és a kiküldött előljáró méltató szavait.

A közösség nagy lelkesedés között vette tudomásul az új körzet megalakulását és egyhangúlag választotta meg az új tisztikart:

Elnök: Mezőfi Vilmos. *Elnök helyettes:* Dr. Steiner Izsó. *Alelnökök:* Rechnitzer János. *Előljárók:* Dr. Stössel Lipót, Eckstein Ignác, Kovács Manó, Reisz Gyula, Reichmann Zsigmond, Sattler Mihály. *Helyettes előljárók:* Handler Gyula, Klein Fülöp, Uhr Vilmos, Berkovits Béla, Bajor István, Sarlós József, Schick Mór.

Zöld előljáró és Rechnitzer János körzeti alelnök felszólalásainak hatása alatt a körzet lelkesedéssel csatlakozott azon indítványhoz, hogy a Chevra Kadisának régi vezetőségét a legközelebbi választások alkalmával egyhangúlag támogatni fogja

Dr. Hamvay Sándor, dr. Láczer Dénes rabbi, *Elek Artur*, a VII. ker. család nevében, *Dr. Bródy, Bánó Dezső* és *dr. Endrei Henrik* felszólalásai után *Mezőfi* körzeti elnök a közönségnek lelkes óvációja közben rekesztette be a magas színvonalú ünnepséget.

ARCKÉPLELEPLEZÉS

A nagykörösi izr. Szentegylet kegyelete jeléül megfesttette áldottemlékü jótevőjének, Benedek Józsefnek arcképét és azt Benedek Sándor keresk. tan., Benedek László, Benedek György hitközségi elnök, dr. Fenyves Pálné, az izr. Nőegylet elnöke, Berger Béláné, gyermekei, továbbá vejei és unokái, valamint a hitközség, Szentegylet, Nőegylet, Ifjúsági Egyesület előljárósága és tagjainak részvételével tartott rendkívüli diszközgyűlés keretében f. hó 20-án leplezte le, amelyen dr. Székely Béla szentegyleti elnök, a tanácsot zsufolásig megtöltő közönséget magával ragadó, remekbeszabott emlékbeszédben méltatta néhai Benedek József hervadhatatlan érdemeit és őt, mint a lelki szivjóság és az uttörő, igazi puritán kereskedő ragyogó típusát, a város köztisztéletben álló, értékes közéleti férfiú és a legjobb családapa mintaképét állította az ünneplő közönség elé. Utána dr. Fábrián Tibor rabbi mély hatást keltve mutatott rá a megboldogult bibliai szellemet megvalósító élete példájából a magyar zsidó kereskedő, városának, hazájának hasznára való, áldásos munkálkodására. A közgyűlés Benedek Sándor megkapó, keresetlen szavakban kifejezett köszönetnyilvánítása után dr. Székely Béla zárószavaival végződött.

HIRDETMÉNY

A PESTI CHEVRA KADISA választásával kapcsolatosan a Goldmárk-teremben (VII. Wesselényi utca 7)

vacsorát tartunk,

melyen Chevra Kadisánk tagjait szívesen látjuk. — Megjelenés utcai ruhában. — A vacsora ára itallal együtt P 2.—

Vacsorajegyek a körületi és körzeti vezetőségeknél és a Pesti CHEVRA KADISA titkári hivatalában (VII. Erzsébet-körut 26, I. emelet) kaphatók.

Budapest, 1936. október hó. — A Hitközségi Párt nevében:

NAGY ANDOR s. k. ügyv. elnök

OLVASOM,...

NEM OLVASOM...

Olvasom

Az előkelő zsidó egyházi és világi férfiak valóságos nemzetközi találkozójának volt színhelye Karlsbad az elmúlt hetekben. Ott volt a cionista vezérek közül dr. *Weicmann*, *Üssischkin* és dr. *Jellin*, akik visszavonultan csupán kurájukkal törődtek. Ellenben a Sprudel-sétányon sűrűn lehetett együtt látni a svéd országos főrabbit dr. *Ehrenpreist*, a jugoszláv orsz. főrabbit, dr. *Alcalai*-t és a román orsz. főrabbit, dr. *Niemirowert*. Társaságukban lehetett gyakran látni dr. *Endrei S. Henriket*, a Pesti Chewra Kadisa igazgatóját, aki az ottani társadalmi élet egyik kedvelt tagja volt.

Nem olvasom

Esztergomban egyik hittestvérünk neve: *Pátriász Zsigmond*. Itteni tudós barátaim véleménye szerint nem valószínű, hogy a *Pátriász* név a latin *patria* szóból származék. *Kunos Ignác*, a híres orientalista egyetemi tanár szerint a *Pátriász* név, illetve család bizonyára Görögországból származik *Patrasz* környékéről.

Olvasom

Megírtuk, hogy az egri hitközség pályázatot kiírt rabbiállásra, de kizárta a pályázatban való részvételből a kohanita származásúakat. Ez annál különösebb, mert a hitközség előbbi rabbija kohanita volt. Az Országos Rabbiegyesület most megindult közlönyében, a Magyar Izraelben azt olvassuk, hogy az egyesület ebben a tekintetben a hitközséghez fordult. A hitközség válaszolt. A válasz bizonyára érdekes, de éppen ezt az érdekességet nem közli a Magyar Izrael. Eszébe jut az embernek *Molnár Ferenc*

tréfás kifakadása a zsidó temetések ellen: amikor a rabbi valami érdekeset mond, akkor hirtelen felhangzik a héber citátum, amit senki nem ért meg. A győri pályázat hirdetés nyilvánvalóan csak egyéni sérelem és nem közügy. Valószínűleg ki akar zárni valakit, amint ez nálunk szokásban van. Ha egy agyonprotezsált embert ki akarnak rekeszteni a pályázatból, akkor pld. egy hitközségi titkári állás kiírásánál a korhatárt egy évvel előbbre állapítják meg, mint amilyen idős az illető. Ugyancsak a Magyar Izraelben szó esik a hajai hitközség rabbi-detronizáló határozatáról. De magáról a rabbi-ügyről nem nyilatkozik a Rabbiegyesület közlönye. Ugy látszik, hogy a böles rabbik ujságja abban különbözik az Ojság böles rabbijától, hogy az utóbbi leadja véleményét mindenről, az előbbi pedig bölesen hallgat mindenről.

Nem olvasom

Utóbbi időben a neolog hitközségek lekanyarodtak a konservatív uccába. Ismert dolog ez, de szívesen állapítjuk meg minden esetben. A P. I. II. vezet e téren s ezt a mintát követik a vidéki kisebb hitközségek is. Szeptember 13-án Esztergomban voltam és meglepetésemre a szelichosz-ima már 4 órákor hajnalban kezdődött. Az ottani hitközségnek összesen 110 adófizető választója van s ezek közül mintegy harmincan voltak jelen a hajnali ájtatosságnál. Természetesen nem a legfiatalabb korosztály, kiket nem a mai rabbi, hanem elődje dr. *Weisz* országos híres rabbi nevelt konservatív szellemben. Kérdezősködésemre megtudtam, hogy ez a deform vagy helyesebben reform in melius két év óta van gyakorlatban. Közben kibuktatták *Zwillingert* és helyébe megválasztották *Büchler Mórt* elnöknek, aki nagy buzgalommal vezeti az ügyeket. Belső kölcsön kibocsátásával alaposan renovál-

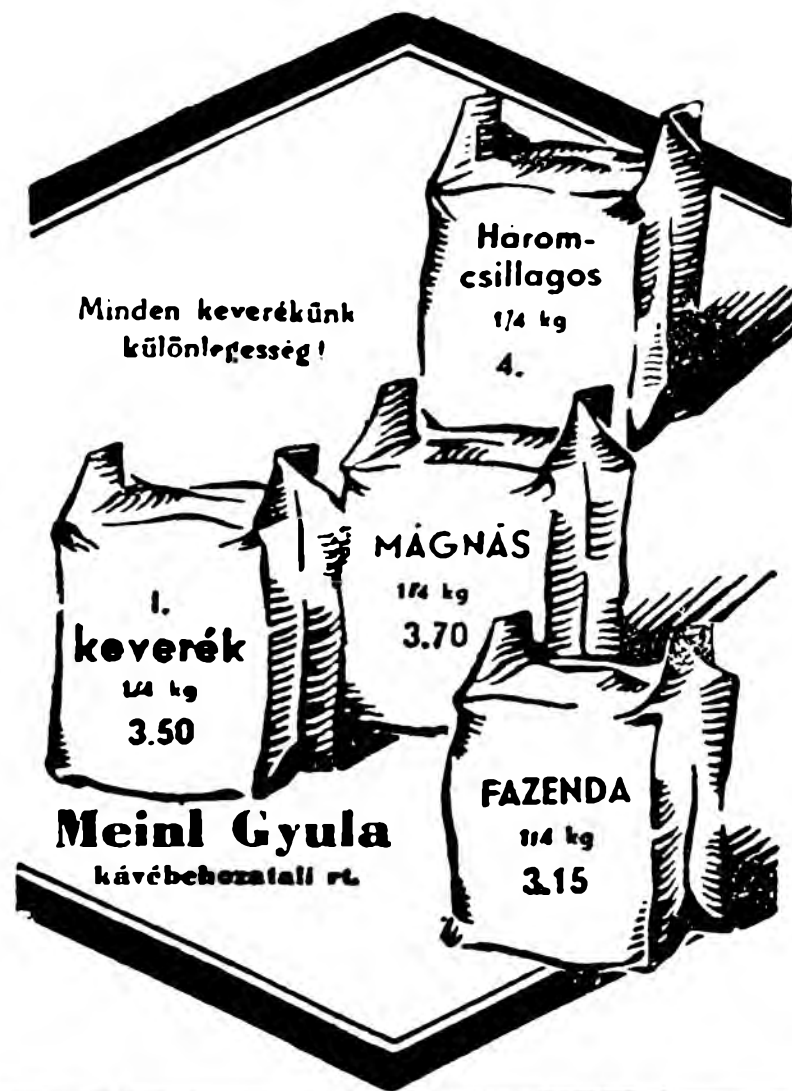
tatta az ottani kis templomot, Baumhorn Lipót remekét. A konservatív irányzatot Schwarcz Manó gyógyszerész kezdeményezte, aki két év előtt mozgalmat indított, azóta a reggeli 6 óra helyett hajnali 4 órakor kezdődik a bünbánó ájtatosság. A fiatal Fenákel kantorális művészete nagyban hozzájárul, hogy a templomot sűrűbben látogatják, mint régente.

Nem olvasom

Egy dunaparti kávéház terraszán ültem egy ujságíró kollégával és elővéve zsebemből az aznap érkezett külföldi zsidó lapokat, együtt olvasgattunk. A szomszéd asztalnál középkorú házaspár ült. Mikor meglátták a németországi zsidó ujságokat, udvariasan megkértek, hogy kölcsönözzem oda. A házaspár érdeklődéssel olvasni kezdett, és néhány perc múlva mindkettőnek könny csillogott a szemében. Kérdésünkre elmondták, hogy tíz nappal ezelőtt költöztek el Breslauból, ahol már végleg tarthatatlanná vált a helyzetük. Hazátlanul, hontalanul, az öregkor küszöbén, idegen földön abból élnek, amit Svájcban dolgozó mérnök fiúk juttat nekik. Egy apró mozaik szemecske a nagy német-zsidó balsors borzongatóan hatalmas képéből...

Nem olvasom

Szabolcsi Lajos főszerkesztőnei eddig haragos békében éltem. Tudniillik csak akkor volt köztünk béke, ha haragban voltunk. Közös barátaink mindig igyekeztek igazi békés békét létesíteni, hogy ő is odaülhessen az általam alapított kávéházi sajtóasztalhoz. Pátriarchánk, Krámer Miksa, a Chevra elnöke, aki sűrűn szokta megtisztelni jelenlétével asztalunkat, még magnum áldomást is helyezett kilátásba, ha

létrejön a béke. Én ez elől mindig kitértem azzal az indokolással, hogy csak akkor élek igazi békeségben, ha — egyedül vagyok. De Pintér Miksa szerkesztő kollégám addig buzgólkodott, míg most, Jomkippur előtt létrejött a béke. Most már bevallom, hogy szívesen vagyok vele együtt, mert Szabolcsi Lajos szellemes ember. Tehetséges, sokat tanult és sokat olvas. Évekkel ezelőtt már egyszer lezajlott hasonló kibékülési aktus és akkor irtam vele kapcsolatosan egy cikket, melyet kiszedtettem, de nyilvánosságra mégsem került. Ez az elkészített cikk legközelebbi számunkban megjelenik, ha csak addig nem tör ki köztünk ismét a háborúság...

Nem olvasom

A Svábhegy egyik legszebb vilájának terraszán is tartottak ünnepi istentiszteletet, melyen a villatulajdonosok gyültek egybe, — csaknem mind milliomosok. Aki csupán

potom 100.000 pengő vagyonkával rendelkezett a láthatatlan vagyonkimutatásban, az kénytelen volt szerény állóhellyel beérni. Még az előimádkozó sem volt profi, — arisztokraták ügyvédje: *Dr. Burger Dénes*.

Más templomokban is szerepeltek amatőrök. A hitközség főtitkárja: *Epler Sándor*, szenvedélyes előimádkozó. Az idén otthonában rendezett Jomkippurkor istentiszteletet, melyen az összes kántori funkciót — estétől-estéig — ő végezte egyedül.

A Páva-utcában is hallottunk egy amatőrt: itt a mincha imánál *Szabó Rezső*, a Duna gözmosóda tulajdonosa funkcionált nagy gyakorlattal és teljes felkészültséggel.

Nem olvasom

Végighallgattuk a Rombach utcai templom prédikációját a megértés szombatján. Előbb elmondódott egy talmudi disputa „insich”, mert hisz nem szólt közbe senki s utána következett a népies prédikáció, amely arról szól, hogy csak a Rombach utcai templom igazi konzervatív és ide tehát nem szabad beengedni más területről jövő alkonzervativizmust. A prédikáció után azt beszélték, a hivek, hogy egy fiatal rabbi delegálnak a Rombach uccai templomba. Ám nem lehetett megállapítani azt, vajjon a prédikáció izgatott tónusának az oka volt ez a terv, vagy pedig megfordítva, a hivek tónusbó következtek a tervre.

Regisztrálunk, de nem foglalunk állást.

Nem olvasom

Raus hasonló első napján a Duna-korzó fölött kis sportrepülő jelent meg és vakmerő bravuros repülőmutatványok elvégzése után nagy berregéssel eltűnt Kelenföld irányában. A Duna alsó rakpartján a taslichot végzők tömegében számtalan csodálója akadt a kitűnő sportrepülőnek, aki valószínűleg a taslichot végzők szórakoztatására röpködött a Duna fölött. De lehet, hogy tévedtünk...

TÓRAAVATÁS. *Dr. Epler Henrik* főorvos felejthetetlen szülei: *Epler Mór* és *Suszman Eszter* emlékére tórát iratott, melyet vasárnap délután avattak fel a Talmudegylet templomában. A kegyeletes ünnepségen megjelent a felekezeti világ számos előkelősége, élén *Stern Samu* elnökkel.

„ZSINAGÓGAI UTMUTATÓ” címen igen kitűnő könyvecskét adott ki a szegedi (XXII) községkerület. A füzet végig vezeti a hívőt az ünnepi imákon és liturgikus szertartásokon. Talán túlsokat is nyújt. A héber címszavak *pontozatlan* közlése talán fölösleges. De a laikus is fönn fog akadni azon, hogy miért beszél az ő ünnepi imakönyve Ros Hasono-kor „malchijausz”-ról, a füzet pedig állandóan „malchujausz”-ról? A publikációból egyébiránt kiderül, hogy a szegedi községkerületben a legkonzervatívabb módon történik az ima Jom kippur napján; Kol Nidré megkezdése előtt még az „*Aur zo-ruá*”-t is recitálják, amely részlet némely modernebb machszorban már hiányzik.

Uj szellemben

várja a.

New-York

Régi és új vendégeit

Minden este
FARKAS JENŐ
cigányzenekarával
muzsikál

Igazgató:
KRASZNER MENYHÉRT

Az ifjuság-vagy a hitoktatás problémái?

A „Szombat“-nak egyik augusztusi számában megjelent egy rövid cikk a pesti izr. hitközség érdemes elnökének június havában egybehívott amkétjáról, amelynek egyedüli célja a zsidó ifjuság problémáinak megbeszélése volt. Az ifjusági problémákkal kapcsolatban azonban a hitoktatán bizonyos fogyatékoságairól is szó esett, melyről említést tesz a „Szombat“ fentjelzett cikke.

Engedje meg nekem, mélyen tisztelt Szerkesztő uram, hogy néhány megjegyzésű füzzük ehhez.

Dr. Pásztor tanárnak a zsidó ifjuság problémáiról előterjesztett igen okos és érdekes előadását több komoly felszólalás követte, de a komoly témát egy fővárosi tanár hozzászólása egész más vágyra zökkenettette és a vallásoktatói kar megkritizálására terelte.

Azt állította ugyanis, hogy a zsidó hittanár nem foglalkozik oly intenzíven növendékeivel, mint ahogy ezt a katolikus hittanárnál tapasztalja, aki növendékeivel iskolán kívül is állandó érintkezést tart fenn, ismeri családi viszonyait, ügyes-bajos dolgait stb. Az ifjusági istentiszteletek pedig — mint mondja — egyáltalán nem felelnek meg a követelményeknek.

Kritizálása megdöbbentően felületes, nem őszinte és természetesen céltévesztett volt. A zsidó hitoktató lelket-ideget őrítő munkát végez ma a hitoktatásnál. Más vallású hitoktatók munkája kényelmes időtöltés a zsidó vallásoktató munkájához képest.

A zsidó hittanár nemcsak tanít, nevel, de örökös harcot vív a vallástalan szülőkkel, a hihetetlen mérvű káros befolyások, — ifjuságnak lelkét metelyező kísérletezések — és a lelketlen csábítások ellen. Napról-napra érik meglepetések, amelyek felőrlik idegeit, energiáját. Mögötte nem áll hatalom, mely munkájában támogatná és a támadások ellen védené. Tud-e ezekről a könnyelmű kritikus?

Avagy volt-e már ifjusági istentiszteletünkön? Érdeklődött-e valaha ilyen irányban? Bizonyára nem! Mert ha lett volna, akkor nem ez volna a véleménye!

Ha osztálysorsjegye van

jó érzés, bizalom, reménység a biztos jutalma!

A jelent megjavítani,
a jövőt előkészíteni és a
szerencsét keresni kell!

Most ismét itt az alkalom!!

Október 17-én kezdődik az új sorsjáték, vegyen tehát legalább egy sorsjegyet.

Az elsőosztályú sorsjegyek hivatalos ára:

$\frac{1}{8} = 3.50$ P $\frac{1}{4} = 7.—$ P
 $\frac{1}{2} = 14.—$ P $\frac{1}{1} = 28.—$ P
az összes főárusítóknál.

Miért tartja kötelességének a nem zsidó tanár, hogy tanítványait a hitoktatóval együtt templomba kísérje, hogy példaadásával is nevelje növendékeit s miért nem a zsidó tanár? Miért nem kíséri növendékeit a templomba? Érdemes volna erről is beszélni.(!) Bizony megütkezéssel tapasztaljuk ezt mi is. Zsidó fővárosi tanárokat, tanítókat nem látunk ifjusági istentiszteleteinken, melyek rendszeren szombatonként (délután) vannak, amikor ők is ráérnek, hogy megjelenésükkel, tanítványaik lelki épülésére és az istentisztelet áhitatának és redjének biztosítására nevelői munkánkban részt vegyenek. Miért nem?(!)

Hivatását és a munkát kedvelő ember szereti, sőt keresi a kritikát, mert ez acélozza, erősíti akaratát, tökéletesbülésre serkenti, éleslátóvá és óvatossá teszi munkájában. Csak a nemtörődő, közömbös lelkű ember kerül avagy fél a kritikától. Ámde a kritika csak akkor üdvös, ha tárgyilagos, körültekintő és főleg: igazságos!

Szinai Simon

A VAC tanfolyamai. A Vivó és Atlétikai Club-ban az őszi sportélet megindult. A tornatanfolyamok az idén három tornateremben fognak folyni, férfiak és gyermekek részére a Szent Domonkos uccai fiugimnáziumban, nők részére a Wesselényi ucca 44. és Bethlen tér 2. sz. alatti iskolákban. Az összes tornatanfolyamok Dücksstein Zoltán tanár, sportigazgató irányításával tartatnak, a női tanfolyamokat Szöllösi Ilonka testnevelési tanárnő vezeti. A férfi tanfolyamok e héten, a női október 5-én kezdődik. A vivótanfolyam az idén is a Santelli vivóteremben, lovag Santelli Italo személyes vezetésével fog megtartatni, október 1-i kezdettel. A birkózó tanfolyam Kárpáti Károly olimpiai bajnok szakosztályvezető személyes irányításával, a box-tanfolyam Székely József bajnok vezetésével Wesselényi ucca 44. sz. alatt lesz. — Az összes tanfolyamokra a Wesselényi ucca 44. szám alatti központi titkárságban lehet szeptember 30-ig jelentkezni.

AZ ORSZÁG EGYIK legfiatalabb hitközsége a sashalmi, mely Goldberger Henrik gyáros vezetése alatt alakult, vasárnap avatta fel temetőjét, ravatalházát és alapította meg szentegyletét. Eisenberger Géza gödöllői főrabbi vezetésével hétszer körüljárták az új temetőt Neuländer Jenő főkantor szivbemarkoló zsolozsmái közt Lukács Béla postatakarékpénztári tan. hitközségi elnök megnyitóját után Eisenberger Géza főrabbi remekbekészült avatóbeszédet mondott, mely általános hatást tett. Dénes József gödöllői körzeti elnök meleg beszéde után Goldberger Henrik, a hitközség diszelnöke gyönyörű beszéddel vette át a halottak új hajlékát Goldberger Henrik szavai után Halbrohr Sándor alelnök felolvasta Décsi György, a nagynevű tudós professzor által megszerkesztett klasszikus alapítóokmányt, melyet a zárókőbe falaztak. A megkapóan szép ünnepség résztvevői között ott láttuk Sashalom község előljáróságát, Kádár József főjegyző vezetésével és az egyház képviselőit. A gödöllői zsidóságot Dénes József, Rákosszentmihályt Singer Jenő és Győző Lajos, valamint Károly János és Berkó József, Cinkotát Goldmann Dezső, Mátyásföldet Szekeres Jenő és Götzl Lipót elnökök és előljárók képviselték

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET Töröknel

Nyereményhúzás
október 17. és 20-án

Török A. és Tsa
BANKHÁZ RT.
Budapest, IV., Szervita-tér 3. sz.

Egy sorsjeggyel elérhető
legnagyobb nyeremény
700.000 P.

I. osztályu sorsjegyárak:

Egész sorsj
P 28.—

Félsorsj.
P 14.—

Negyed sorsj
P 7.—

TELEFON: 1-820-66., 1-809-61.

TIVOLI FILMSZÍNHÁZ
TELEFON 123 - 049 VI. NAGYMEZŐ-U. 8

Csütörtöktől, szeptember 30-tól

A sárga csikó

Csepreghy Ferenc színművének filmváltozata
Főszereplők: Csontos Gyula, Komár Julia,
Kiss Ferenc, Simon Marcsa, Rózsahegyi
Kálmán, Pethes Ferenc, Gárdonyi Lajos
Balassa János

Fényes kíséző műsor
HIRADÓ

A folytatólagos előadások kezdete köznap fél 4
órától, vasár- és ünnepnap fél 2 órától folytatólag
Az első előadás mérsékelt helyárrakkal
Jegyelővétel egy órával az előadás megkezdése előtt,
vasár- és ünnepnap pénztárnyitás d. e. 11 órakor

Meghalt Löw Sámuel

A fővárosi zsidóság bölcs nesztorá, történelmi nevének méltó viselője, a mindenki által szeretett és tisztelt Löw Sámuel dr. főorvos e héten 90 éves korát betöltve, csendesen elhunyt.

A végtisztesség kedden délben ment végbe a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából nagy részvét mellett. A ravatal szabad ég alatt, a temető halottasháza előtt volt felállítva s a koporsót koszorúk és virágok borították. A temetésen csaknem teljes számban jelentek meg a Löw-, Baracs-, Fleischer-, Boros-, Keller-, Pfeifer és Schwáb-családok tagjai, akik az elhunytban családjuk nesztorát gyászolják. Löw Immanuel szegedi főrabbi, felsőházi tag gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg a temetésen. A ravatal körül foglaltak helyet a pesti izr. hitközség előljárósága, választmánya és képviselőtestülete Stern Samu elnökkel az élén, az Országos Iroda részéről Szántó Jenő alelnök, a pesti Szentegylet előljárósága Kramer Miksa elnök vezetésével, a pesti izr. hitközség kórházainak bizottsága dr. Török Lajos egyetemi rk. tanár vezetésével, a zsidókórház főorvosi kara dr. Alapy Henrik igazgató-főorvos egyetemi tanárral az élén, a Budapesti Orvosszövetség részéről dr. Hüttl Hümér egyetemi tanár, a budai, szegedi és egyéb testvérhitközségek képviselői, köztük a Budapesti Orthodox Izr. Hitközség elnöksége is, a felekezeti intézmények és nőegyletek vezetői és a társadalom minden rétegéből, különösen az orvos társadalomból az elhunytak nagyszámu tisztelői.

A gyászszertartást a templomi énekgyászszolozsmája nyitotta meg, majd dr. Hevesi Simon vezető-főrabbi mondott emelkedett szellemű gyászbeszédet dr. Löw Sámuelről, mint a nagy Löw Lipót szabadsághős-főrabbi fiáról és Schwáb Löw, a híres pesti rabbi unokájáról, aki elődeihez méltóan szolgált a haza, a hit és emberiség eseményeit és orvosi, valamint társadalmi szereplésével széles körökben tette nagyra-becsültté nevét.

Ezután Stern Samu hitközségi elnök bucsuztatta meleg szavakkal dr. Löw Sámuel, mint a pesti izr. hitközség képviselőtestületének disztagját és választmányának nesztorát.

Dr. Alapy Henrik egyetemi rk. tanár, a pesti izr. hitközség kórházainak igazgató főorvosa e kórházak bizottságának, valamint orvosi karának mély gyászat tolmácsolta, míg dr. Farkas Ignác főorvos, a Lipótvárosi Kaszinó, az Orvosi Kaszinó, az V. kerületi Orvostársaság és a barátok nevében mondott mélyen átértzett bucsuztató szavakat.

Dr. Löw Immanuel, Fleischerné, Löw Jozefin, Löw Mózes, Wolfné Löw Janka, és Borosné Löw Leontin a maguk, valamint a Löw-, Baracs-, Fleischer-, Boros-, Keller-, Pfeifer és Schwáb családok nevében mélyszéges szomorúsággal jelentik, hogy szeretett bátyjuk, a család feje

Dr. LÖW SÁMUEL

főorvos ur

1936. szeptember 19-én, életének 91-ik évében elhunyt.

Kedden, szeptember 22-én, déli 12 órakor kísértük örök nyugalomra a rákoskeresztúri zsidó temető halottasházából.

Munkás életének, szerető, gyengéd szívének, nemes jellemének, emelkedett szellemének, mindent megértő bölcsességének példátadó és vigasztaló emlékét rokonai, barátai és tisztelői kegyelettel fogják megőrizni.

Budapest, 1936. szeptember.

ÉRTESÍTÉS

A Pesti Chevra Kadisa választásával kapcsolatosan a Hitközségi Párt a közeli napokban a következő üléseket fogja tartani:

folyó évi október hó 4-én, vasárnap délelőtt 1 órakor az Aréna uti templomkörzet nagytermében (Aréna ut 55),

folyó évi október hó 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Bosnyák téri templomkörzet templomában (XIV. Bosnyák tér 12.)

folyó évi október hó 5-én, hétfőn este fél 7 órakor a Bethlen-téri templomkörzet (VII., Bethlen tér 2.) nagytermében,

folyó évi október hó 6-án, kedden este 7 órakor a Csáky utcai templomkörzet (V., Csáky ucca 3.) nagytermében,

folyó október hó 12-én hétfőn este 7 órakor a Páva-uccai templomkörzet (IX., Páva ucca 39.) nagytermében,

folyó évi október hó 13-án kedden este 7 órakor a Nagyuvaros uccai templomkörzet (VIII., Nagyuvaros ucca 4.) nagytermében,

Az összes körzeti üléseken úgy a hitközség, valamint a chevra kadisa elöljáróságának tagjai, valamint a körzet vezetői fognak felszólalni.

Folyó évi október hó 14-én, szerdán este 7 órakor fog a Hitközségi Párt a Goldmark teremben (VII., Wesselényi u. 7.) a chevra választásokkal kapcsolatban nagygyűlést tartani.

Virrasztóesti istentisztelet a Dohány utcai tempomban. Régi szép hagyományoknak felelevenítésével a pesti izr. hitközség a Dohány utcai templomban ünnepi istentiszteleteinek rendjébe az idén is beilleszti a Hosanó Rabbó és a Misné Tauró virrasztóestjének istentiszteletét. A virrasztóesti istentisztelet Hosanó Rabbó előestéjén október 6-án kedden este 7 órakor lesz a Dohány utcai főtemplomban, hitszónoklattal és teljes énekkar közreműködésével. Kegyeletes hagyományainkhoz hiven a bűnbánat napjaiban felkeressük Kivré Óvausz utainkon szeretteink sirját; sokan testvéreink közül nem teheték meg a zarándokutát, de a bűnbá-

nat e napjaiban, amelyek szent hangulata Hosanó Rabbó bensőséges imáiban is benne van, a kegyelet érzelme kíséri láhitunkat. A Hosanó Rabbó és a Misné Tauró virrasztóestjének istentiszteletén dr. Hevesi Simon vezető főrabbi és dr. Groszmann Zsigmond rabbi tartanak irásmagyarázó beszédet, az énekrészeket Linetzki Bernát főkantor a teljes énekkar és orgona közreműködésével látja el. A Dohány utcai templom Hosanó Rabbó istentiszteletén október 7-én, szerdán reggel 3/4 óraokr Ábrahámsohn Manó főkantor működik közre.

Sirkőavatás. Selichot első napján avatták nagy és diszes közönség jelenlétében a régi Kerepesi temetőben Drechsler Simonné emlékére felállított sirkövet. Az avató ünnepen megjelent a VII. templomkörzet vezetősége Elek Artur elnök vezetése alatt és a fővárosi bankvilág vezetői, akik az elhunyt nagyasszony kiváló fiát Déri Vilmost az Angol-Magyar Bank igazgatóját is meg akarták tisztelni jelenlétükkel. A felavató beszédet Dr. Schwarcz Benjámín körzeti rabbi tartotta. Méltatta az elhunyt nagyasszony mély vallásosságát, nagy jóságát, általános műveltségét és határtalan áldozatkészségét. A nagy és diszes közönséget mélyen meghatotta az avató beszédnek az a része, melyben a rabbi elmondta, hogy Déri Vilmos édesanyja szobájában egy egész esztendő minden napján reggel és este házi istentiszteletet tartott megdicsőült édesanyja emlékére. A rendezői funkciókat Boros Ármin főkantor végezte.

Nősülne

minden információt kibíró 39 éves fővárosi, nagyköruti kereskedő, patinás cég egyedüli tulajdonosa. Megfelelő hozománnyal rendelkező urilány, gyermektelen özvegy, vagy önhibáján kívül elvált asszony ajánlatait a Szombat szerkesztőségébe kérjük, „Őszi esküvő“ jeligére

Felolvas szerkesztő és kiadó: Dr. KENÉZ-KURLÄNDER EDE, Budapest, VI. gr. Zichy Jenő u. 43.

Telefon: Aut. 27-1-35. — Az előfizetés ára: egész évre 30 pengő, egyszerű papíron 20 pengő.
Postatakarékszám: szám 16.760

NÁDOR NYOMDA, Budapest, VI., Vörösmarty ucca 47/a. — Telefon: 1-281-98.